

(Gebenin Adı ve Soyadı) İÇİN İLK ÜÇAY ULTRASONOGRAFİSİ BİLGİLENDİRME BELGESİ

Gebeliğin bu döneminde yapılan ultrasonografide önemli bilgiler elde edilir. Bu bilgiler şunlardır:

1. Bebeğin büyüklüğü
2. Bebeğin canlı olduğu
3. Bebeğin; baş, kalp, akciğerler, mide, barsaklar, karın duvarı, kollar ve bacaklarının var oldukları ve kabaca yapısal durumları (bu organların tümünün ayrıntılı anatomik özellikleri bu dönemde saptanamaz)
4. Bebeğin ense kalınlığı

Bu ultrasonografik inceleme ile elde edilen bilgiler, anneden alınan kanda bakılan bazı hormonların (Free beta HCG, PAPP-A) düzeylerinden elde edilen bilgilerle birleştirilerek Down sendromu (zeka kusuru ile seyreden kromozom bozukluğuna bağlı bir hastalık) ve buna benzer hastalıkların saptanmasında kullanılır. Bu inceleme ile söz edilen hastalıkların (Down sendromu ve benzerleri) sadece %90'ı saptanabilir. Başka bir deyişle ultrasonografi ve kan tahlilinin normal olması bebeğin %100 olarak sağlıklı olduğunu göstermez. Bebek normal bir inceleme sonucuna rağmen zeka kusurlu doğabilir. Böylelikle az da olsa Down sendromu ve buna benzeyen hastalıkların ortaya çıkma riski göze alınmış olur.

Bebeğin ultrasonografi ile ayrıntılı olarak incelenmesi ve anormalliklerin saptanmaya çalışılması 16-23 haftalar arasında yapılacaktır. Birçok yapısal anormallik 16-23 haftalarda yapılacak olan incelemeye kadar saptanamaz. Bu haftalarda bile saptanamayan birçok anormallik vardır.

Gebelik sırasında yapılan (11-14 haftalar, 16-23 haftalar ve diğer zamanlarda) tüm incelemeler sonrasında normal olarak değerlendirilen bir gebenin bebeğinde;

1. Ultrasonografi ile doğumda mevcut olabilecek anormalliklerin sadece yarısı saptanabilir. Bu nedenle bebekte var olan anormalliklerin birçoğunun saptanmamış olması normaldir. Şimdiki normal ultrasonografi bulgularına rağmen doğumda veya sonraki yıllarda bebekte gebelik sırasında saptanmamış anormallikler ortaya çıkabilir.
2. Bazı küçük anormalliklerin saptanması çok zordur veya mümkün değildir. Bu anormallikler: Beyin kıvrım ve beyin mantosu bozuklukları, beyindeki ileti bozuklukları, beyin gelişim bozuklukları, beyinde sonradan gelişebilecek su toplanmalarının önceden görülmesi, kalpteki küçük delikler, kalp kapak bozuklukları, kalp damarlarındaki bazı bozukluklar, kalp damarlarındaki darlıklar, göz kürelerindeki asimetri (büyüklük farkı), görme bozukluğu, işeme deliğinin anormal yerde olması, anüsün açık olmaması, barsak tıkanıklıklarının bazıları, yemek borusu tıkanıklığı, diyafragma fitiklerinin bazıları, damak yarığı, işitme bozukluğu, kulak memesindeki küçük eklenti ve yapısal bozukluklar, kulağın düşük konumda olması, kepçe şeklinde kulak, cinsiyet organındaki bazı anormallikler ve benzerleri olarak sayılabilirler.
3. Bazı durumlar gebeliğin ilerleyen evrelerinde ortaya çıkabilirler. Bu nedenle inceleme zamanında ortaya çıkmamış olduklarından görülemezler. Bu durumlar: büyüme geriliği, kemik boylarında zamanın yavaşlaması veya durması ile seyreden iskelet hastalıkları, hidrosefali ve hidrops olarak adlandırılan kafada ve vücut boşluklarında su toplanması, gelişme geriliği, tümörler, el ve ayakta anne karnındaki pozisyona bağlı eğri duruş ve benzerleri olarak sayılabilirler. Bu örneklerden de anlaşılacağı gibi bir çok anormallik gebeliğin ilerleyen dönemlerinde veya doğumdan sonra saptanabilir hale gelir.
4. Bazı kalıtsal genetik hastalıklar ultrasonografide bulgu vermeyebilirler. Çünkü bu durumlar çoğunlukla, sadece organlarda işlevsel bozukluğa yol açarlar (kas hastalığı, salgı bezi bozukluğu, karaciğer çalışma bozukluğu, sindirim bozukluğu, kansızlık, pıhtılaşma bozukluğu, zihinsel bozukluk, sinirsel bozukluk, böbrek fonksiyon bozukluğu gibi). Bu durumlar, ancak

ailede önceden hastalıklı bireyin olması durumunda ve özel incelemelerle (bebeğin etrafından iğne ile alınan sıvı veya plasenta parçasından elde edilen DNA'nın incelenmesi gibi işlemlerle) saptanabilirler. Bu hastalıklar her ailede görülebilirlerse de akraba evliliklerinde daha sık ortaya çıkarlar (ailede önceden olmasa bile).

5. Down sendromu ve benzeri kromozom anormallikleri ultrasonografide ipucu verebilirler. Ancak bazen vermezler. Başka bir deyişle, bebek Down sendromlu olduğu halde ultrasonografide tamamen normal görülebilir. Down sendromu ve buna benzer hastalıkların %100 olarak saptanmasına yarayan ve iğne batırılarak bebeğin etrafındaki sudan numune alınarak yapılan amniosentez isimli işlem riskli (düşüğe yol açabilir) olduğu için tüm gebelere önerilmez. Böylelikle az da olsa Down sendromu ve buna benzeyen hastalıkların ortaya çıkma riski göze alınmış olur.
6. Doğumdan sonra ortaya çıkan otizm (içe kapanmış olma) ve hiperaktivite (aşırı hareketlilik) gibi psikolojik bozuklukların, anne karnında saptanması mümkün değildir.
7. Gebeliğe özgü erken doğum, gebede kan basıncı yükselmesi ve ölü doğum gibi durumların ileride gelişme durumları bu muayene ile tam olarak saptanamaz

Lütfen aşağıdaki bölüme kendi el yazınız ile **"İlk Üçay Ultrason İncelemesinin kısıtlılıkları bana anlatıldı. Anlamadığım yerleri sordum ve bilgilendirildim"** cümlesini yazıp imzalayınız.

.....
.....

Bilgilendirmeyi Yapan Dr :

Not: Bu bilgilendirme belgesi meslektaşlarımızın pratik uygulamalarına yardımcı olmak üzere TMFTP Derneği tarafından hazırlanmıştır (1. Sürüm).